

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birassgáhttenossodat

Lebesby kommune
Strandv. 152/154
9790 Kjøllefjord

Deres ref

Deres dato

Vår ref
Sak 2014/4540
Ark 461.5

Vår dato
05.02.2015

Saksbehandler/direkte telefon: Vigdis Johnsen - 78 95 03 72

Oversender tilsynsrapport og vedtak om gebyr

Vi viser til vårt tilsyn med deres utbyggingsprosjekt i Kjøllefjord havn, utkast til rapport og deres kommentarer i brev 16. januar. Vedlagt oversendes ny og endelig versjon av tilsynsrapporten. Noen endringer i rapporten er gjort på bakgrunn av deres kommentarer.

Fylkesmannen i Finnmark ber om skriftlig tilbakemelding innen **20. februar 2015** på hva som er gjort for å rette opp de registrerte avvik som beskrives i denne rapporten. Virksomheten plikter snarest å rette opp avvikene og bes om å oversende tilbakemelding og dokumentasjon innen fristen. Manglende tilbakemelding og retting kan medføre vedtak om tvangsmulkt, se varsel side 2 i rapporten.

Fylkesmannens kontroller etter forurensningsloven er gebyrpliktig i henhold til forurensningsforskriftens kapittel 39, og vi varslet om dette i e-post 20. oktober. Vi fikk ingen kommentarer til varselet.

Vedtak om gebyr

Gebyret for å kontrollere tillatelsen om mudring og dumping i Kjøllefjord havn fastsettes ut fra sats 4 i forurensningsforskriftens § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. I tillatelsen datert 19.05.2014 var virksomheten plassert i risikoklasse 4, og som tilsvarer sats 4. Det betyr at Lebesby kommune skal **betale kroner 4 600 i gebyr**

Fylkesmannen ber om at gebyret innbetales. Faktura med innbetalingsblankett vil oversendes fra Miljødirektoratet, og vil forfalle til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyr gis med hjemmel i § 39-4 i forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven.

Dere kan klage på vedtaket innen 3 uker fra det ble meddelt etter forvaltningsloven kapittel VI og forurensningsloven § 85. Begrunnet klage skal sendes til Fylkesmannen i Finnmark.

Med hilsen

Stig Moen
seksjonsleder

Vigdis Johnsen
senioringeniør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Postadresse:
Statens hus
9815 VADSØ

Telefon:
78 95 03 00

Telefaks:
78 95 03 70

E-post:
fmfiipostmottak@fylkesmannen.no

Internett:
www.fylkesmannen.no/Finnmark

Vedlegg: tilsynsrapport Kjøllefjord havn

Kopi til:
prosjektleder

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvern avdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasgáhttenossodat

Tilsynsrapport

Tilsynet var en del av forurensningsmyndighetenes arbeid for å kartlegge og få kontroll på mulige forurensningskilder. Tilsynet ble gjennomført for å undersøke om vilkårene i tillatelsen og tilhørende regelverk overholdes. Det ble gjennomført ved samtale og gjennomgang av framlagt dokumentasjon samt befaring på anleggsområdet.

Informasjon om virksomheten

Navn: Lebesby kommune, teknisk etat	Adresse: Pb. 38, 9790 Kjøllefjord
Organisasjonsnr.: 978 608 930	Eies av: 974 793 407
Telefon: 78 49 95 55	E-post: postmottak@lebesby.kommune.no
Kommune: Lebesby	Bransjenr. (NACEkode): 84.130
Saksnummer: 2014/1071	Rapportnr.:

Tilstede under tilsynet

Fra virksomheten: Kjell Wian, prosjektleder Lebesby kommune Svein-Rune Wian, byggeleder Norconsult Alf Bernt Brekken, Brekken & Sønner AS formann Paul Myklestad, Norconsult, på video deler av tiden	Fra Fylkesmannen i Finnmark: Vigdis Johnsen Johannes Abildsnes
---	--

Hovedtema

- Mudring/deponering av forurenset sjøbunn
- Internkontroll, herunder avvikshåndtering og risikovurdering
- Håndtering av farlig avfall

Resultater

Fylkesmannen avdekket 3 avvik* og 2 anmerkninger, under kontrollen. Avvik og anmerkninger er definert under. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller -status.

Oppfølging etter tilsynet

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. Fylkesmannen ber om å få en skriftlig tilbakemelding innen **20. februar 2015** på hva som er gjort for å rette opp avvikene. Dersom Fylkesmannen ikke mottar skriftlige tilbakemelding innen tidsfristen, kan vi fatte vedtak om tvangsmulkt, les mer om det på side 2 i rapporten.

Definisjon på avvik og anmerkninger

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, eller forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)

Anmerkning: et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Postadresse: Statens hus Telefon: 78 95 03 00 Telefaks: 78 95 03 70 E-post: postmottak@fmfi.no Internett: <http://www.fylkesmannen.no/Finnmark>

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke mottar en redegjørelse og skriftlig bekreftelse på at avvikene er fulgt opp innen *fristen 20. februar 2015*, så varsles det om at Fylkesmannen vil vurdere å fatte vedtak om tvangsmulkt etter forurensningsloven § 73. Vedtak om tvangsmulkt innebærer at det gis en ny frist for å rette opp avvikene innen 4 uker, og tvangsmulkten vil påløpe dersom den nye fristen overskrides. En eventuell tvangsmulkt vil bli på kr 10 000.

Kommentarer til dette varselet kan sendes til Fylkesmannen *innen 2 uker* etter at denne rapporten er mottatt, jmfør § forvaltningsloven § 16.

Offentlighet i forvaltningen

Vi gjør oppmerksom på at rapporten vil bli offentlig gjennom Fylkesmannens offentlige postjournal. (jf. offentleglova).

Aktuelt regelverk:

Se lover og forskrifter på www.Regelhjelp.no.

Aktuelle hjemler for avvik som avdekkes gjennom tilsynet finnes i følgende regelverk:

- Tillatelse etter forurensningsloven
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter Internkontrollforskriften § 5 om systemets innhold og dokumentasjon.
- Lov om forurensinger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 11 Farlig avfall.

Bakgrunn for tilsynet

Kjøllefjord havn skal utdypes for å legge bedre til rette for fiske- og fritidsbåter. Lebesby kommune fikk 19. mai 2014 tillatelse etter forurensningsloven til mudring, dumping og utfylling i sjø i Lebesby havn. Det ble blant annet stilt særskilte vilkår for hvordan anleggsarbeidet skulle utføres og kontrolleres, for å få minst mulig spredning av forurenset sjøbunn. Vilkårene i tillatelsen er juridisk bindende for tiltakshaver. Mudring og dumping av stein og fyllmasser kan føre til oppvirvling og spredning av miljøgifter fra forurenset sjøbunn. Tilsynet ble gjennomført for å undersøke om vilkårene i tillatelsen overholdes samt om forurensningsloven og internkontrollforskriften overholdes.

Sjøbunnen i Kjøllefjord havn ble kartlagt for tungmetaller og miljøgifter i 2013 (rapport fra Multiconsult Rapportnr. 711999-RIGm-RAP-001). Området som skal utfylles innenfor molo Q og mesteparten av mudrefeltet var forurenset av miljøgiften TBT tilsvarende dårlig miljøtilstand (tilstandsklasse 4), unntatt ytterste del av mudrefeltet rundt prøvestasjon 5. Prøvestasjon 1 og 2 inneholdt også enkeltforbindelser av PAH, benszo(ghi)perylene og indeno(123cd)pyren, med tilsvarende dårlig miljøtilstand (kl 4). Det kan ikke utelukkes at sedimenter rundt prøvestasjon 1 og 2 kan være akutt toksisk for bunnlevende organismer.

Resultater fra Fylkesmannens tilsyn 22. oktober 2014

Følgende avvik ble funnet:

Avvik 1 **Mudring har i en periode foregått uten tilstrekkelig overvåking og kontroll**

Avvik fra Tillatelse etter forurensningsloven datert 19.05.2014 vilkår 3d, jamfør 3b, 3c

Kommentar

Mudringen i Kjøllefjord havn startet den 16. august. Opptak og deponering av masser var journalført og loggen ble fremvist. Journalen viste at mudringen fortsatte 20.-23. august, og deretter fra 16. september-21. oktober.

Under tilsynet ble det opplyst at den ene turbiditetsmåleren, som skulle måle partikkelspredning ut fra mudrefeltet (stasjon 3), var ute av drift. En sørvisarbeider undersøkte måleren samme dag. Entreprenøren hadde fått ansvaret for å overvåke/drifte turbiditetsmålingene.

Den nettbaserte måleloggen viser at målingen startet 21. august på måler 03 ved mudrefeltet, men at det ikke ble målt turbiditet i perioden fra 13. september og frem til 23. oktober. Det er opplyst at det i denne perioden var journalført opptak av om lag 470 m³ løsmasser og 5130 m³ sprengstein.

Feilen på måleren medførte at mudring foregikk uten kontroll på partikkelspredningen fra mudrefeltet fra 16. september til 23. oktober, noe som var i strid med vilkår i utslippstillatelsen. Det kan ikke utelukkes at dette kan ha medført utilsiktet spredning av forurenset sjøbunn ut fra mudrefeltet. Det tok svært lang tid før feilen ble avdekket og utbedret, og Fylkesmannen ser alvorlig på det. Det var heller ikke vurdert å ha tilgjengelig reserveløsning ved utstyrssvikt.

Forventet oppfølging:

Det må redegjøres for hva som i praksis ble gjort for å sjekke/kvalitetssikre målerresultatene på loggen/nettsiden, og hva som var årsaken til at det tok så lang tid før feilen ble oppdaget. Hva ble gjort i ettertid for å oppdage tilsvarende feil? Vi ber dere også redegjøre for hvilke(n) reserve-løsninger som har vært brukt. Vi ber dere og oversende dokumentasjon på de mengder løsmasser og sprengstein som var tatt opp, da dette ikke kommer klart frem av entreprenørens fremlagte logg.

Avvik 2 **Dumping av forurenset sediment kan ha medført spredning ut fra anleggsområdet**

Avvik fra Tillatelse etter forurensningsloven datert 19.05.2014 vilkår 3h, jamfør 3b, 3c, 4.5

Kommentar

Det er byggherres overordnede ansvar å sørge for at anleggsarbeidet skulle utføres slik at det ble minst mulig spredning av forurenset sediment ut fra anleggsområdet / mudrefeltet, og at forurensete muddermasser skulle plasseres i innfyllingsmolo/strandkantdeponi (område 3, på yttersida molo Q) i henhold til tillatelsens vilkår 3h.

Under tilsynet var innfyllingsmoloen/strandkantdeponiet under konstruksjon og ikke ferdigstilt. Om lag 5130 m³ sprengstein fra mudrefeltet var deponert for å konstruere moloen. Entreprenøren sa under tilsynet at løsmasser var dumpet/deponert i område 3, noe som også fremgår av journal/logg. Om lag 470 m³ løsmasser var deponert. Tiltakshaver hevder at søknaden skisserer at det skulle etableres en terskel til et gitt nivå, og ikke komplett konstruksjon, og at tiltaket var gjort i «god tro».

Område 3 ligger mer utsatt til for sterkere strøm og erosjon enn det øvrige anleggsområdet på innsiden av molo Q. Dumping av forurensete sedimenter i område 3 før innfyllingsmoloen var ferdig,

har medført større risiko for spredning ut fra anleggsområdet. Ut fra den redegjørelsen og fremdriftsplan som Fylkesmannen mottok 9. september, forventet vi at innfyllingsmoloen ble ferdig før mudringen i havnebassenget startet. Endringer i planer/metoder som kunne gi større risiko for spredning av forurensede sedimenter skulle vært avklart med Fylkesmannen på forhånd (vilkår 4.5 og 2.3). Det ser vi alvorlig på.

Forventet oppfølging:

Vi ber dere redegjøre og dokumentere hvordan og i hvilken grad planene om innfyllingsmolo ble endret etter deres byggemøte den 18. august. Det må redegjøres hvorfor deponeringen av forurensede masser fortsatte, selv om innfyllingsmoloen ikke var ferdigstilt. Ble spredningsfaren tilstrekkelig vurdert opp mot behovet for å gjøre eventuelle avbøtende tiltak?

Avvik 3 Internkontrollen har noen mangler om ytre miljø

Avvik fra

- A. Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 5 (skriftlige rutiner m.v.)
- B. Tillatelse etter forurensningsloven datert 19.05.2014 vilkår 4.1, jamfør internkontrollforskriften § 6, 2. ledd punkt 5

Kommentar:

Tiltakshavers plikter om internkontroll for anleggsarbeidet følger av internkontrollforskriften og tillatelsens vilkår 3. 2. En plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan) datert 7. mars 2014 utarbeidet av Norconsult ble fremlagt. Den skulle ivareta byggherreforskriften, jamfør internkontrollforskriften § 11.

A. Mangelfull avvikshåndtering

Det ble under tilsynet oppgitt at det ikke var registrert noen avvik som vedgår ytre miljø. Feilen med turbiditetsmåleren var ikke blitt registrert som avvik, og heller ikke deponering av forurensede masser i område 3 var registrert som avvik.

Dette indikerer at det ikke var tilfredsstillende rutiner og praksis for å håndtere avvik som skyldtes brudd på utslippstillatelsen/ytre miljø. For å rette opp dette avviket må det dokumenteres at byggherre og entreprenør har skriftlige rutiner for avvikshåndtering i forhold til ytre miljø.

B. Internkontrollen var ikke tilstrekkelig tilpasset

Som oppdragsgiver har byggherren et overordnet ansvar for å påse at oppdragstakerne har oppdatert og tilpasset sin internkontroll til det oppdraget som skal utføres i anleggsområdet iht. vilkår 4.1 i tillatelsen, jamfør internkontrollforskriften § 6, 2. ledd.

Alf Brekken og Sønner viste frem en overordnet KS-plan for industriområdet Kjøllefjord datert 17.7.2014. Denne planen inneholdt i hovedsak maler på skjemaer, men ingen konkrete rutiner knyttet til mudring, dumping, utfylling og avfallshåndtering i Kjøllefjord havn. Slike prosedyrer kunne ikke fremvises under tilsynet, men relevante dokumenter kunne ettersendes innen 3 dager. Fylkesmannen mottok flere prosedyrer den 25. oktober: mudring, overvåking, transport av masser og avfallsplan. Dokumentene var datert 23. og 24. oktober. Prosedyrene for mudring m.v. inngikk ikke i entreprenørens KS-plan av 17.7, de var av nyere dato og ikke påført dokument id-nummer som de øvrige dokumentene i KS-planen. Ut fra fremvist dokumentasjon under tilsynet, var det ikke utarbeidet tilstrekkelige prosedyrer før anleggsarbeidet ble igangsatt. Prosedyrene skulle vært på plass før arbeidene startet (se vilkår 4.1).

Anmerkning 1: Risikovurderinger om ytre miljø bør oppdateres

Det forventes generelt at risikovurderinger om ytre miljø skal avdekke forhold og aktiviteter ved anleggsarbeidet som kan medføre forurensning, slik som spredning av forurensede muddermasser, sortering og lagring av avfall og kjemikalier.

Det ble under tilsynet ikke fremvist risikovurderinger utover det som var gjort i SHA-planen. Der var det gjort noen risikovurderinger i bygge- og anleggsfasen om ytre miljø i tillegg til arbeidsmiljø og sikkerhet. Grovrisikoanalysen (rapport datert 7.3.2014) omtaler blant annet ytre miljø, men i punkt 2.7 i rapporten blir sjøbunnen betegnet som lettere forurenset. Vedlegg med grovrisikoanalyse (matrise med fareidentifikasjon) viser at arbeidet i sjø og graving samt utslipp av miljøfarlige stoffer til jord, luft eller vann ble vurdert som *ikke aktuell fare*. Det ble dermed vurdert at graving og arbeid i sjøfronten (inkl. håndtering av masser) i Kjøllefjord havn ikke ville medføre utslipp av miljøfarlige stoffer eller medføre fare for spredning av forurenset sediment.

Disse risikovurderingene ble laget før tillatelsen etter forurensningsloven forelå. Risikovurderingene burde vært oppdatert for å ivareta vilkårene i tillatelsen.

Anmerkning 2: Rutiner for avfallshåndtering burde konkretiseres

En skriftlig rutine for avfallshåndtering ved virksomheten ble oversendt. Rutinene burde vært litt mer konkret og enda bedre tilpasset de lokale forhold i Kjøllefjord. Gode rutiner må være tydelig og bør beskrive hva slags farlig avfall som kan forekomme og hvordan disse konkret tas hånd om, inkludert mellomlagring, emballering, merking og rutiner for levering. Rutinene bør oppgi navn på hvilke firma som skal motta eller hente avfallet

Andre forhold

Lebesby kommune står som tiltakshaver i prosjektet. Norconsult AS er innleid som ansvarlig prosjekterende og til bistand ved gjennomføring av prosjektet ved byggeledelse. Alf Brekken og Sønner er ansvarlig utførende entreprenør.

